

Delårsrapport 1/2025

VD/VD/4208/02.01.00.00/2025

PT/MR/PK/MT/EA

Första delårsrapporten för 2025 för tiden 1.1–30.4.2025

I enlighet med anvisningarna för verkställandet av budgeten får stadsstyrelsen och stadsfullmäktige rapporter om utfallet av budgetanslagen och de bindande målen tertialvis för januari–april, januari–augusti och för hela året i samband med bokslutet. Den första delårsrapporten 2025 har utarbetats i enlighet med läget 30.4.2025.

Omvärldens utveckling

I de ekonomiska prognoserna är år 2025 ett år av långsam återhämtning. Den förväntade tillväxten är dock mycket osäker. Sedan Donald Trump blev Förenta staternas president har han meddelat sina handelspartner, däribland EU, betydande tullar. USA är Finlands viktigaste handelspartner och därför återspeglas osäkerheten i USA:s handel i Finlands ekonomi. Även i lindrigaste fall kan investeringar skjutas upp, även om de högsta tullarna aldrig blir verklighet. Detta bidrar också i övrigt till en svag tillväxt.

De geopolitiska spänningarna ser inte heller ut att minska. Trots den trevande vapenvilan fortsätter Rysslands anfallskrig mot Ukraina, oroligheterna i Mellanöstern visar inga tecken på att avta och spänningarna mellan Pakistan och Indien har förvärrats till direkta attacker mellan länderna. Dessa tillsammans stöder inte den globala ekonomins återhämtning.

Finlands Bank förutspådde i prognosen 3/2025 en tillväxt på 0,8 procent i Finland för det innevarande året. Tillväxten är dock för svag för att sysselsättningen ska börja öka ytterligare år 2025. Arbetslösheten förutspås växa till 8,9 procent under året. År 2026 förutspås att tillväxten ökar till 1,8 procent och att arbetslösheten börjar minska. Inflationen beräknas stiga till 1,9 procent 2025 och därefter börja sjunka igen.

För Vanda är det mycket viktigt att den ekonomiska konjunkturen vänder. Återhämtningen i byggandet skulle stimulera Vandas ekonomi och förbättra stadens sysselsättningsläge. Också ökningen av andra investeringar och den ökande konsumtionsefterfrågan stöder Vandas ekonomi.

I slutet av år 2024 hade Vanda 251 269 invånare. Befolkningen ökade med 3 800 invånare (1,5 %), vilket var 800 personer färre än år 2023. Det var redan femte året på rad som Vandas befolkning växte enbart tack vare antalet personer med främmande modersmål. År 2024 ökade antalet invånare med främmande modersmål med 5 570 personer, medan antalet invånare med ett inhemskt modersmål minskade med 1 740 personer. I Vanda bodde 72 150 personer med ett främmande modersmål, vilket var 28,7 procent av hela befolkningen. Bland alla kommuner i Finland var befolkningstillväxten år 2024 klart störst i Helsingfors. Näst mest ökade befolkningen i Esbo, Tammerfors, Åbo och Vanda. Vanda är fortfarande Finlands fjärde största stad och skillnaden till Tammerfors som ligger på tredje plats är 8 900 invånare.

Enligt Statistikcentralens preliminära uppgifter har Vandas befolkning ökat med 670 invånare under första kvartalet 2025, vilket var 550 personer färre än under samma period i fjol. Skillnaden beror till

stor del på den minskade invandringen. Under januari–mars har Vanda fått ett 400 inflyttningsöverskott från utlandet på 400 personer, medan inflyttningsöverskottet 2024 var drygt tusen personer under motsvarande period. Den inhemska nettomigrationen var under januari–mars nio personer och också antalet födda var 110 fler än antalet döda. Den inhemska migrationen och den naturliga befolkningstillväxten låg på samma nivå som året innan. Under de senaste åren har Tammerfors varit en av de största vinnarna när det gäller den inhemska migrationen, men under början av 2025 har Tammerfors förlorat invånare till andra delar av Finland. Samma utveckling har också gällt flera andra stora städer, eftersom endast de stora städerna i huvudstadsregionen och Lahtis uppvisade ett positivt resultat i fråga om den inhemska migrationen i början av året.

Arbetslösheten i Vanda har stigit till en klart högre nivå än under de tre föregående åren. Under början av året fanns det cirka 18 500 arbetslösa och senast sommaren 2021 fanns det fler arbetslösa än så. I mars började dock antalet arbetslösa minska något och det fanns 250 färre arbetslösa än i februari.

Antalet långtidsarbetslösa har ökat i Vanda sedan oktober 2023. Under början av 2025 har antalet långtidsarbetslösa legat på en rekordhög nivå, men tillväxttakten har dock avtagit. I mars 2025 fanns det för första gången över 7 000 långtidsarbetslösa i Vanda. Den svaga utvecklingen kan fortsätta ännu länge, eftersom långtidsarbetslösheten enligt arbets- och näringsministeriets arbetsmarknadsprognos förutspås öka fram till 2026.

Ungdomsarbetslösheten kännetecknas av en tydlig säsongsvariation beroende på årstiderna, bland annat på grund av tidpunkten för när skolorna börjar och slutar. Trots säsongsvariationen har arbetslösheten bland personer under 25 år uppvisat en uppåtgående trend i Vanda sedan våren 2023. I januari-mars 2025 fanns det något färre än 2 000 arbetslösa ungdomar i Vanda, och år 2021 fanns det senast fler.

Arbetslösheten i Vanda, 13,8 procent, var på medelnivå i de stora städerna. Under de senaste åtta månaderna har det arbetslösheten varit högst i Åbo, medan den tidigare var högst i Uleåborg. Lägst har arbetslösheten varit i Esbo i flera år. I alla stora städer fanns det i mars 2025 fler arbetslösa under 25 år och långtidsarbetslösa än vid samma tidpunkt året innan. I Vanda och Uleåborg har antalet långtidsarbetslösa stigit till en rekordhög nivå.

Byggandet har länge haft bottenkänning i Vanda. Det finns dock positiva tecken inom ekonomin på att byggandet gradvis kommer att öka. Till följd av lägre räntor, lägre inflation och lönehöjningar har konsumenternas realinkomster börjat öka. Marknaden för gamla bostäder har återhämtat sig något utanför huvudstadsregionen. Det bör också finnas efterfrågan i huvudstadsregionen, eftersom flyttningen inom landet och den livliga invandringen ökar behovet av bostäder.

Det tar dock tid för bostadsbyggandet att återhämta sig snabbt, eftersom det finns färdiga bostäder som ännu inte sålts. Under årets första kvartal låg antalet påbörjade bostäder på en låg nivå, men i april inleddes byggandet av drygt 170 bostäder. Ett så stort antal påbörjade bostäder fanns det senast för drygt två år sedan. Största delen av de inledda byggprojekten hänför sig dock endast till ett par aktörers höghusobjekt, vilket innebär att man ännu inte kan dra några stora slutsatser av siffrorna. Byggandets nivå är fortfarande låg jämfört med det långsiktiga genomsnittet.

Utvecklingen av skattefinansieringen

Under januari–april 2025 har staden fått skatteinkomster på sammanlagt 185,4 milj. euro (2024: 184,5 milj. euro), varav 149,3 milj. euro i kommunalskatt (2024: 143,2 milj. euro), 29,2 milj. euro i

samfundsskatt (2024: 36,0 milj. euro) och fastighetsskatt 6,8 milj. euro (2024: 5,2 milj. euro). I hela landet har kommunerna i januari–april redovisat 5,0 procent mer i kommunalskatter jämfört med året innan, och i Vanda var ökningen 4,2 procent mer. Under det innevarande året ökar den redovisade kommunalskatten uppskattningsvis med sammanlagt omkring 2,0 procent i hela landet.

Kommunförbundet har uppdaterat sina ramar för den kommunspecifika beskattningen utgående från 2023 års beskattning som slutfördes i maj, statistiken över hur de inkomster som är underställda förskottsinnehållning år 2024 utvecklats (förhandsuppgift), finansministeriets nyaste skatteprognoser samt den prognosticerade kommunspecifika befolkningsutvecklingen. Vanda beräknas få omkring 10,0 milj. euro mindre i kommunalskatt år 2025 än vad man utgått från i den ändrade budgeten. Den största orsaken är fortfarande det försämrade sysselsättningsläget och den negativa korrigeringen av skatteredovisningarna för 2024. Beskattningen för år 2024 blir klar i oktober, en eventuell justering av utdelningen samt storleken på november månads redovisning bekräftas när den slutgiltiga beskattningen är klar. I december justerar man även kommungruppens och kommunernas andelar av förskotten år 2025. Kommunförbundet uppdaterar nästa gång kommunalskatteprognosen för hela landet och de kommunspecifika ramarna i augusti och i september–oktober när man vet riktlinjerna för statens budget.

I januari–april inflöt sammanlagt 29,2 milj. euro i samfundsskatt till staden, vilket är en minskning med 18,8 procent jämfört med året innan. I hela landet uppgick motsvarande minskning i kommunernas samfundsskatter i jämförelse med året innan till 12,4 procent. Innevarande år minskar samfundsskatten som redovisas uppskattningsvis med sammanlagt omkring 8 procent i hela landet. Vandas samfundsskatteinkomster förutspås underskrida den ändrade budgeten (69 milj. euro) med cirka 2,0 milj. euro på grund av det försämrade allmänna konjunkturläget. Kommunförbundets prognos för samfundsskatten är ännu mycket osäker och preciseras när den slutförda samfundsskattens uppgifter för 2024 blir färdiga.

I januari–april har staden fått in 6,8 milj. euro i redovisad fastighetsskatt. Enligt prognosen skulle Vanda år 2025 få 116,0 milj. euro i redovisad fastighetsskatt, vilket överskrider den ändrade budgetprognosen med 1,0 milj. euro.

I sin helhet beräknas skatteinkomsterna underskrida den ändrade budgeten med cirka 11,0 milj. euro och den ursprungliga budgeten med cirka 34,0 milj. euro. Skatteprognoserna preciseras ännu i årsslutet.

Enligt Kommunförbundets statsandelskalkyler är stadens statsandel för basservicen 182,6 milj. euro, ersättningen för skatteförluster som åsamkats genom ändringarna i beskattningsgrunderna 19,4 milj. euro och finansieringen för bildnings- och kulturväsendet enligt undervisnings- och kulturministeriets beslut 35,0 milj. euro år 2025. Undervisnings- och kulturministeriets slutliga beslut kommer i slutet av året. Sammanlagt beräknas det inflyta 237,1 milj. euro i statsandelar, dvs. i enlighet med den ändrade budgeten och 17,1 milj. euro mer än i den ursprungliga budgeten.

Driftsekonomi

Under januari–april uppgick stadens och fondernas verksamhetsintäkter till 118,4 milj. euro, verksamhetsutgifter till -356,8 milj. euro, medan verksamhetsbidraget var -238,4 milj. euro. Under januari–april har verksamhetsintäkterna förverkligats till 32 procent, verksamhetskostnaderna till 31 procent och verksamhetsbidraget till 31 procent i förhållande till den ändrade budgeten.

Enligt prognosen ökar verksamhetsintäkterna till 376,3 milj. euro och verksamhetskostnaderna uppvisar -1 146,4 milj. euro före årets slut. Verksamhetsintäkterna beräknas överskrida den ändrade budgeten med cirka 3,0 milj. euro. Inkomstprognosen i budgeten höjdes med 4,6 milj. euro (FGE 28.4.2025 § 6), eftersom arbets- och näringsministeriet ersätter kommunerna de kostnader för ordnande av arbetskraftsservice som hör till staten. Verksamhetsintäkterna förutspås överskridas av ändringar i projektverksamheten och av kollektivtrafiken. Å andra sidan förutspås markförsäljningsvinsterna underskridas på grund av den låga konjunkturen inom byggandet och den svaga efterfrågan på tomter.

Verksamhetskostnaderna underskrider den ändrade budgeten enligt prognosen med cirka 2,6 milj. euro. I verksamhetskostnaderna har det gjorts en budgetändring där man beaktade konsekvenserna av lagändringen om stöd för undervisning inom verksamhetsområdet för fostran och lärande samt de anslagsökningar som riktats till stöd och förmåner inom sysselsättningsservicen. Inom verksamhetsområdet för fostran och lärande kommer kostnaderna för vikarier och understöd inom småbarnspedagogiken att överskrida budgeten, trots att de ligger på en lägre nivå jämfört med motsvarande tidpunkt året innan. Dessutom förutspås att utgifterna för servicesedlar inom småbarnspedagogiken överskrider på grund av att indexinflödet och kostnaderna för stödet är större än väntat. Arbetsmarknadsstödet kommunandel beräknas överskrida budgeten på grund av konjunkturen i den allmänna ekonomin och det allt sämre sysselsättningsläget till följd av detta. Inom stadsmiljöns verksamhetsområde orsakar prognosen att uppvärmningskostnaderna överskrider, men å andra sidan förutspås att verksamhetskostnaderna för kollektivtrafiken underskrider. Verksamhetsbidraget förutspås bli omkring 5,6 milj. euro bättre jämfört med den ändrade budgeten.

I skatteinkomsterna gjordes också en anslagsändring där skatteinkomsterna minskades med totalt 23,0 milj. euro jämfört med den ursprungliga budgeten för 2025. Enligt kommunförbundets prognos från maj beräknas skatteinkomsterna underskrida den ändrade budgeten med ytterligare 11,0 milj. euro. Intäkterna från statsandelarna förutspås förverkligas enligt den ändrade budgeten. I tilläggsbudgeten höjdes de beräknade inkomsterna för statsandelarna med 17 milj. euro närmast på grund av undervisnings- och kulturministeriets höjning av statsandelarna.

De finansiella posterna förväntas hålla sig inom budgeten. Budgeten för räntekostnaderna för 2025 är 20,2 milj. euro, vilket är 2,8 milj. euro mindre än bokslutsutfallet 2024. Enligt prognosen underskrider räntekostnaderna budgeten något, med 0,5 milj. euro. Stadens låneportfölj har fortfarande en hög skyddsgrad och marknadsräntorna har sjunkit, vilket sänker stadens räntekostnader, trots att lånebeloppet har ökat.

Av- och nedskrivningar har i januari–april verkställts för 37,4 milj. euro och för hela året beräknas de uppgå till sammanlagt cirka 117,1 milj. euro.

I den första delårsrapporten för 2025 prognostiseras ett årsbidrag på 58,2 milj. euro, vilket underskrider det man utgått från i den ändrade budgeten med omkring 5,3 milj. euro. Den dystra ekonomiska konjunkturen återspeglas fortfarande starkt i prognosen. Resultatprognosen utmynnar enligt den prognos som sammanställts i slutet av april i ett underskott på cirka 58,9 milj. euro (den ändrade budgeten -55,4 milj. euro). Resultatet för 2024 var svagt i Vanda (räkenskapsperiodens resultat -58,8) och prognosen för 2025 uppvisar exakt likadana siffror. Även om det allmänna ekonomiska läget i Finland förutspås stiga långsamt, är ökningen långsam och Vanda ekonomi måste balanseras under de kommande åren.

Investeringar

Utfallet av inkomsterna i stadens och fondernas investeringsdel var i januari–april 0,5 milj. euro, investeringsdelens utgifter var -40,6 milj. euro och investeringsdelens netto var -40,1 milj. euro.

Stadens och fondernas totala investeringsutgifter förutspås år 2025 ligga på en nivå av 247,4 milj. euro och underskrida investeringsanslagen i budgeten med runt 6,2 milj. euro. Investeringsinkomsterna förutspås uppgå till 17,3 milj. euro och investeringsdelens netto förutspås uppgå till 230,1 milj. euro (budgeten -235,1 miljoner euro). Största delen av investeringsdelens inkomster inflyter från statens finansieringsandel för byggandet av Vandaspåran.

Investeringsutgifterna förutspås för närvarande underskridas något i fråga om byggnadsinvesteringar (2,3 milj. euro) och offentliga anläggningstillgångar (3,9 milj. euro). Byggandets prognosändringar beror på att projektstarter skjuts upp och på entreprenadpriser som avviker från förväntningarna. I projektgruppen offentliga anläggningstillgångar förutspås en underskridning för Vandaspårans del.

Finansiering

Nettoupplåningen 2025 beräknas år 2025 uppgå till högst 203,4 milj. euro och stadens lånestock förutspås ännu en gång överskrida gränsen på en miljard. Lånestocken fortsätter öka kraftigt också under de kommande åren, när förutom stadens övriga investeringar också Vandaspåraprojektet framskrider. Staden amorterar under innevarande år de långfristiga lånen i enlighet med amorteringsplanerna för cirka 36,6 milj. euro. Den slutgiltiga nya upplåningen preciseras i slutet av hösten, när finansieringen har fått en mer exakt bild av budgetutfallet för det innevarande året och stadens likviditetssituation. Staden lyfte den första posten på 100 milj. euro i långfristiga lån i början av april. Lånet kopplades till Kommunfinans Abp:s så kallade lån för hållbar utveckling. Lånet i fråga är ett budgetlån avsett för kommunerna, där det finns en möjlighet att sänka lånemarginalen kopplad till kundens utsläppsminskningar. Av kunderna förutsätts i samband med ansökan om lån en klimatplan som visar att kunden förbinder sig till åtgärder för att minska utsläppen.

Stadsstyrelsen 2.6.2025 § 26

Tf. stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) anteckna den första delårsrapporten för 2025 för kännedom och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att den första delårsrapporten för 2025 antecknas för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Stadsfullmäktige 16.6.2025

Stadsstyrelsens förslag:

Stadsfullmäktige beslutar anteckna den första delårsrapporten för 2025 för kännedom.

Bilagor:

- Bilaga 1: Vanda stads första delårsrapport 2025
- Bilaga 2: De största dotterbolagens delårsrapporter 1/2025
- Bilaga 3: Rapportering av de bindande målen 1/2025

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information:

Matti Ruusula, ekonomi- och strategidirektör, tfn 043824 9254, [foramn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn[at]vantaa.fi)

Päivi Kandolin, budgetchef, tfn 040 626 7613, [foramn.efternamn\[at\]vantaa.fi](mailto:foramn.efternamn[at]vantaa.fi)